Pilootproject optimalisatie van het werkplekleren in de opleiding geneeskunde: Implementatie van een portfolio in de ziekenhuisstage

Haio: DHEERE Anthony , U.G.
Promotor: PYPE Peter , U.G.
Praktijkopleider: BALCAEN Christine , Mechiels Reinoud

Context: De laatste fase van de opleiding geneeskunde bestaat voornamelijk uit werkplekleren; uit de praktijk te leren onder supervisie van een stagebegeleider. Opeenvolgende visitaties van de opleiding geneeskunde hadden opmerkingen over de grote variatie in kwaliteit van de stages. De Universiteit Gent heeft een pilootproject gericht op deze problemen uitgevoerd van januari tot april 2016 in een perifeer ziekenhuis. Het pilootproject omvat een schriftelijk stageboekje voor het opvolgen en registreren van de student zijn duidelijke persoonlijke doelstellingen voor een stageperiode. Er wordt van de stagementoren in het ziekenhuis verwacht dat ze een trainingssessie over feedback geven volgen, dat ze begeleidingsgesprekken voeren met de studenten en dat ze een lokaal opleidingsplan opstellen.

Onderzoeksvraag: Hoe ervaren de studenten en mentoren het pilootproject. Leidt het tot meer zelfsturend leren voor de studenten? Leidt het tot een toename van kwalitatieve mondelinge feedback?

Methode: Er werd in het eerste deel een verkennend literatuuronderzoek gevoerd via PubMed, Google Scholar en ERIC op zoektermen Medical undergraduate education en portfolio. In het tweede deel werden de 26 studenten uitgenodigd tot deelname aan een focusgroep. De gesprekken werden via grounded theory bestudeerd. Hierna werden de ervaringen van de mentoren via een halfopen interview bevraagd, met de thema's die de studenten aanhaalden als focus.

Resultaten: Het literatuuronderzoek toonde aan dat het effect van poftoliogebruik varieert, afhankelijk van vele factoren zoals de voorbereiding, praktische invulling, tijdsbelasting, coöperatie deelnemers. Toename van zelfsturing en -reflectie ten gevolge van portfoliogebruik wordt veelal gemeld. Aan het kwalitatief onderzoek namen 15 studenten en 12 stagementoren deel. De studenten vonden dat ze meer bewust en actief met de stages bezig waren. De meeste mentoren hadden tijdens het verloop van het pilootproject geen verschillen met normale stageperiodes bemerkt. De werkbelasting viel mee voor alle partijen. Lokale opleidingsplannen werden zelden opgesteld, hoewel de meerwaarde ervan wel aangehaald werd. Daarnaast kwam aan bod dat studenten veel leren van anderen dan de stagementor, zoals de stafleden, assistenten en verpleegkundigen. Mentoren voelen zich weinig gecompenseerd voor hun tijdsinvestering. Studenten krijgen van mentoren vaak feedback, maar niet steeds even bruikbaar. Het is moeilijk voor student om gericht te vragen naar feedback. De stagairs ervaren geen positief effect van het pilootproject op de bruikbaarheid van de feedback.

Conclusie: Een eenvoudige structuur van een portfolio kan warm onthaald worden bij de studenten, als de beoordeling en verplichte registratie minimaal blijft. Mentoren hebben nood aan meer opleiding betreffende feedback geven, maar zouden beloond dienen te worden voor hun inzet. Het is moeilijk voor studenten om bij aanvang van stage concrete doelstellingen op te stellen. Een lokaal opleidingsplan kan helpen, maar dient vaker opgesteld te worden.